

SPÁRTA

TÁRSADALOM:

A dórok meghódították az Eurótász völgyében élő akhájokat.

- Hódító dórok- **spártaiak**- közössége, 5 falu, 6–9000 család a lakosság 10%-a;
- Katonáskodás, egyszerűség, egyenlőség jelszava;
- Vaspénz, elzárkózás, határellenőrzés;
- Évente újrasorsolt állami földek (kléroszok) a rajtuk élő helótacsaládokkal együtt;
- Körüllakók: **peroikoszok** (szabadok, dórok, számuk háromszorosa a spártaiakénak)- kézművesek, kereskedők, bányászok; politikai joguk nincs; könnyűgyalogos segédhadak
- Az alávetett meghódítottak (**helóták**) állami „rabszolgák”, a lakosság 90 %-a; - földművelők; eladni nem lehet őket – számuk tízszerese a spártaiakénak -
- Nem igazi rabszolgák: családokban éltek, ingóságait örökíthették – alávetettek.

ÁLLAM

- Az állam élén **két király** áll (családjuk férfitagjai körében öröklődő méltóság); Lükurgosz, legendás törvényhozójuk korlátozta a királyok hatalmát; békében bírói, főpapi, közigazgatási teendők, háborúban hadseregvezetés;
- A törvények kidolgozása, előkészítése a **Vének Tanácsa (geruszia)** feladata és joga: tagjai 60. életévüket betöltött teljes jogú spártai férfiak (28 fő), + a két király;
- **Népgyűlés (apella)** havonta, igen–nem szavazattal döntött a geruszia javaslatairól (háború, béke, helóták ügyei); tagjai 30. életévüket betöltött teljes jogú spártai férfiak.
- A hatalom ellenőrzésére ephorátus, **5 felügyelő (ephoroszok)**; bírászkodás, tisztviselők ellenőrzése, rendőri felügyelet, külpolitikai ügyek

Arisztokratikus államberendezkedés:

A vezetőket a tekintély, az életkor alapján választották ki, + a népgyűlés szerepe korlátozott
Kr.e.: 550. – peloponnészoszi szövetség – az arisztokratikus államberendezkedést az éész görög földön védte.

ÉLETMÓD

- Szigorú spártai nevelés az uralom megtartása érdekében (a hódítók csak katonáskodnak); Taigetosz hegyéről letaszítják a gyenge, életképtelen csecsemőket; az életképesek 7 éves kortól katonai táborokban élnek, lopáskényszer, büntetés, próbák, 30 éves korig;
- Avatáshoz a helótaölés (krüpteia) kötelezettsége
- Nők: fegyverforgatás, politikai jogok nélkül.